

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 14Cob/323/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5614203560
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 08. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivana Nemčeková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5614203560.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací v právnej veci žalobcu: CD Consulting s.r.o., so sídlom Politických vězňů 1272/21, Nové Město, 110 00 Praha 1, Česká republika, IČO: 264 29 705, zastúpeného zástupcom Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421, proti žalovanému: M. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XXX, štátny občan SR, v konaní o zaplatenie 31,13 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č.k. 6C/49/2014-15 zo dňa 29.07.2014, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš č.k. 6C/49/2014-15 zo dňa 29.07.2014 z r u š u j e a v r a c i a vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že účastníkom náhradu trov konania nepriznal. V odôvodnení rozhodnutia okresný súd uviedol, že mu bol dňa 17.04.2014 doručený návrh žalobcu na uplatnenie pohľadávky podľa čl. 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len „Nariadenie“), ktorým návrhom sa žalobca domáhal priznania zmenkovej sumy 31,13 Eur, zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne zo sumy 874,13 Eur od 04.04.2010 do 02.09.2010, čo predstavuje sumu 332,17 Eur, zo sumy 824,13 Eur od 03.09.2010 do 28.09.2010, čo predstavuje sumu 53,57 Eur, zo sumy 794,13 Eur od 29.09.2010 do 05.12.2010, čo predstavuje sumu 135,-Eur, zo sumy 744,13 Eur od 06.12.2010 do 13.01.2011, čo predstavuje sumu 72,55 Eur, zo sumy 444,13 Eur od 14.01.2011 do 21.02.2011, čo predstavuje sumu 43,30 Eur, zo sumy 404,13 Eur od 22.02.2011 do 17.04.2011, čo predstavuje sumu 55,57 Eur, zo sumy 384,13 eur od 18.04.2011 do 19.05.2012, čo predstavuje sumu 382,21 Eur, zo sumy 364,13 Eur od 20.05.2012 do 16.09.2012, čo predstavuje sumu 109,24 Eur, zo sumy 278,13 Eur od 17.09.2012 do 08.11.2012, čo predstavuje sumu 36,85 Eur, zo sumy 191,13 Eur od 09.11.2012 do 28.02.2013, čo predstavuje sumu 53,52 Eur, zo sumy 181,13 Eur od 01.03.2013 do 29.07.2013, čo predstavuje sumu 68,38 Eur, zo sumy 131,13 Eur od 30.07.2013 do 16.10.2013, čo predstavuje sumu 25,90 Eur, zo sumy 31,13 Eur od 17.10.2013 do zaplatenia, úroku vo výške 6 % ročne zo zmenkovej sumy 874,13 Eur od 08.07.2010 do 02.09.2010, čo predstavuje sumu 8,33 Eur, zo sumy 824,13 Eur od 03.09.2010 do 28.09.2010, čo predstavuje sumu 3,52 Eur, zo sumy 794,13 Eur od 29.09.2010 do 05.12.2010, čo predstavuje sumu 8,88 Eur, zo sumy 744,13 Eur od 06.12.2010 do 31.01.2011, čo predstavuje sumu 4,77 Eur, zo sumy 444,13 Eur od 14.01.2011 do 21.02.2011, čo predstavuje sumu 2,85 Eur, zo sumy 404,13 Eur od 22.02.2011 do 17.04.2011, čo predstavuje sumu 3,65 Eur, zo sumy 384,- Eur od 18.04.2011 do 19.05.2012, čo predstavuje sumu 25,13 Eur, zo sumy 364,13 Eur od 20.05.2012 do 16.09.2012, čo predstavuje sumu 7,18 Eur, zo sumy 278,13 Eur od 17.09.2012 do 08.11.2012, čo predstavuje sumu 2,42 Eur, zo sumy 191,13 Eur od 09.11.2012 do 28.02.2013, čo predstavuje sumu 3,52 Eur, zo sumy 181,13 Eur od 01.03.2013 do 29.07.2013, čo predstavuje sumu 4,50 Eur, zo sumy 131,13 Eur od 30.07.2013 do 16.10.2013, čo predstavuje sumu 1,70 Eur, zo sumy 31,13 Eur od 17.10.2013 do zaplatenia, zmenkovej odmeny vo výške 1/3 % zmenkovej sumy, teda 2,91 Eur, trov konania v časti zaplateného súdneho poplatku 16,50 Eur a v časti trov právneho

zastúpenia 59,14 Eur s DPH. Poukázal na to, že žalobca, ako indosatár, je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavil žalovaný dňa 23.07.2009 na zmenkovú sumu 874,13 Eur, pričom sa zaviazal aj k úhrade zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne od 04.04.2010. Indosovaná zmenka je vistazmenkou opatrenou doložkou "na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia". Indosant predložil zmenku k zaplateniu, pričom vystaviteľ doposiaľ zaplatil 843,- Eur, z čoho na zmenkovú sumu uhradil 843,- Eur a na úroky 0,00 Eur. Keďže zmenková istina je opatrená doložkou "bez protestu", indosant nenechal skutočnosť predloženia zmenky na platenie zistiť verejnou listinou. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti žalobca žiadal, aby súd podľa čl. 7 Nariadenia vydal rozsudok, ktorým uloží žalovanému, aby do 3 dní od doručenia rozsudku zaplatil zmenkovú sumu 31,13 Eur a vyššie označené zmenkové úroky vo výške 0,25 % denne a úroky 6 % ročne. Žalovaný sa postupom podľa čl. 5 ods. 2 a 3 Nariadenia č. 861/2007 k návrhu na začatie konania nevyjadril.

Okresný súd poukázal na čl. 2 ods. 1, čl. 5 ods. 1, čl. 7 ods. 2 Nariadenia a konštatoval, že predmetom konania je cezhraničný spor, nakoľko žalobca má sídlo v Českej republike. Hodnota nepresahuje 2.000 Eur, preto podľa čl. 2 ods. 1 Nariadenia sa predmetné Nariadenie na predmetný spor uplatňuje.

K procesnému postupu okresný súd uviedol, že právne záväzné akty Európskej únie majú podľa čl. 7 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky, preto v súlade s Nariadením vo veci nenariadil pojednávanie. Vzhľadom na okolnosti prípadu mal okresný súd za to, že pre spravodlivé vedenie konania, za súčasného dodržania zásady hospodárnosti, nie je potrebné nariadovať ústne pojednávanie. Na základe uvedeného okresný súd rozhodol rozsudkom bez nariadenia pojednávania, jeho verejným vyhlásením dňa 29.07.2014.

Okresný súd konštatoval, že predmetom konania je spor z vlastnej zmenky. Preskúmaním obsahu zmenky predloženej žalobcom okresný súd zistil, že ide o vlastnú zmenku, ktorá mala byť vystavená žalovaným v Liptovskom Mikuláši dňa 23.07.2009 na sumu 874,13 Eur. Súčasťou zmenky je údaj o čísle zmluvy 500400005, v nadväznosti na ktorú bola zmenka vystavená. Žalovaný v zmenke vyhlásil, že pri predložení na rad zaplatí obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598 zmenkovú sumu spolu s 0,25 % denným zmenkovým úrokom od 04.04.2010. Údaj o zročnosti je na zmenke vyznačený aj nasledovne: splatné: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava "bez protestu", "na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia". Na rube zmenky sa nachádza indosament, ktorým konateľ obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o. zmenku previedol v bližšie neuvedený deň na žalobcu. Vzhľadom k tomu, že zmenka bola vystavená podľa slovenského práva, miesto vystavenia ako aj platobné miesto sa nachádzajú na území Slovenskej republiky a účastníci si voľbu iného rozhodujúceho práva nedohodli, ich vzájomné majetkové vzťahy sa spravujú slovenským právnym poriadkom.

Okresný súd poukázal na (čl. I.) § 75, § 76 ods. 1, § 33 ods. 1, § 34 ods. 1 zák. č. 191/1950 Zb. zákon zmenkový a šekový (ďalej aj len „zák. č. 191/1950 Zb.“ alebo „ZZŠ“) a uviedol, že medzi podstatné náležitosti zmenky patrí údaj o jej splatnosti, pričom v zmenke môže byť splatnosť určená iba jedným zo zákonných spôsobov uvedených v § 33 ods. 1 ZZŠ. Zmenka na videnie, označovaná ako vistazmenka, je splatná ihneď po predložení a musí byť predložená na platenie do jedného roku od dátumu vystavenia ak nie je vystaviteľom alebo indosamentom určená iná lehota. Splatnosť zmenky môže byť určená aj na čas po dátume vystavenia, pričom splatnosť takejto datozmenky nastáva po uplynutí určitej doby po dni vystavenia zmenky. Z predloženej vlastnej zmenky vyplýva, že sú v nej určené dve možnosti splatnosti, čo spôsobuje jej absolútnu neplatnosť z dôvodu neurčitosti. Neurčitosť údaju je daná tým, že podľa zápisu na zmenke vystaviteľ vyhlásil, že jednak zaplatí za túto zmenku pri predložení na rad a zároveň zmenková suma so zmenkovým úrokom sú splatné: POHOTOVOSTĚ, s. r. o. "bez protestu", na "platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia". Podľa prvého spôsobu splatnosti zmenky ide teda o zmenku na videnie a podľa druhého spôsobu ide o tzv. datozmenku, splatnosť ktorej nastáva po uplynutí 4 rokov od vystavenia zmenky. Okresný súd pri rozhodovaní posudzoval aj to, či uvedená štvorročná lehota nie je predĺžením lehoty podľa § 34 ods. 1 ZZŠ. Právny inštitút zmenky je založený na prísnej formálnosti, čo okrem iného znamená, že náležitosti zmenky musia byť bezpodmienečne v zhode so zákonom. Nakoľko právna úprava vistazmenky obsiahnutá v § 34 ods. 1 ZZŠ vyslovene upravuje formuláciu "do jedného roku od dátumu vystavenia" a v predloženej zmenke je uvedená formulácia "v lehote 4 rokov od vystavenia", okresný súd mal za to, že pokiaľ sa vystaviteľ striktnie neriadil spomínaným zákonným ustanovením, nedošlo k predĺženiu lehoty splatnosti vistazmenky. Zmenka, na základe ktorej žalobca uplatnil nárok, teda pripúšťa splatnosť na videnie ako aj splatnosť do 4 rokov od vystavenia, čo podľa § 33 ods. 2 ZZŠ spôsobuje jej neplatnosť. Okresný súd preto návrh zamietol ako nedôvodný.

Poukázal aj na skutočnosť, že ak by predložená zmenka bola aj platná, žalobcovi by nebolo možné priznať uplatnený nárok z iného dôvodu. Z exekučného konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 3Er/44/2011 zistil, že oprávnená, obchodná spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s. r. o., podala voči M. L. návrh na vykonanie exekúcie pre vymoženie pohľadávky plynúcej z predmetnej zmenky. Exekučným titulom bol rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného obchodnou spoločnosťou Slovenská rozhodcovská, a. s., Karloveské rameno 8, Bratislava, zo dňa 01.10.2010. Dňa 17.01.2011 súdny exekútor JUDr. Rudolf Krutý doručil okresnému súdu žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na základe tohto exekučného titulu, pričom okresný súd súdnemu exekútorovi dňa 02.03.2011 vydal poverenie na vykonanie exekúcie a to vymoženie povinnosti zaplatiť 744,13 Eur a zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne zo sumy 874,13 Eur od 04.04.2010 do 03.09.2010, t. j. 332,17 Eur, zo sumy 824,13 Eur od 04.09.2010 do 29.09.2010, t. j. 53,57 Eur, zo sumy 794,13 Eur od 30.09.2010 do 06.12.2010, t. j. 135,- Eur, zo sumy 744,13 Eur od 07.12.2010 do zaplatenia a zákonný úrok vo výške 6 % ročne zo sumy 874,13 Eur od 08.07.2010 do 03.09.2010, t. j. 8,21 Eur, zo sumy 824,13 Eur od 04.09.2010 do 29.09.2010, t. j. 3,53 Eur, zo sumy 794,13 Eur od 30.09.2010 do 06.12.2010, t. j. 8,90 Eur a zo sumy 744,13 Eur od 07.12.2010 do zaplatenia, trov predchádzajúceho konania 261,44 Eur a trov exekúcie. Následne však uznesením 3Er/44/2011-20 zo dňa 25.03.2011 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline 9CoE/130/2011-40 zo dňa 30.06.2011 exekúciu zastavil (uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňom 12.09.2011). Dôvodom zastavenia bolo zistenie, že predmetom exekúcie bol spotrebiteľský právny vzťah, pričom exekučný titul priznal oprávnenému zákonom nedovolené plnenie plynúce z neprijateľných zmluvných podmienok, ktoré sú v neprospech spotrebiteľa. Z exekučného spisu pritom vyplýva, že žalovaný uzatvoril so spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s. r. o. zmluvu o úvere dňa 23.07.2009, na základe ktorej jej bol poskytnutý úver vo výške 450,- Eur. Zároveň so zmluvou o úvere bola vystavená aj zmenka, na základe ktorej si žalobca uplatňuje právo v tomto konaní. Vzhľadom na označenie zmluvných strán a predmet zmluvy je nepochybné, že ide o spotrebiteľskú zmluvu a teda žalovaný v tomto vzťahu vystupoval ako spotrebiteľ. Aj keď v zásade platí, že zmenkový záväzok je celkom samostatný a oddelený od prípadného záväzku, ktorý bol pôvodom jeho vzniku (kauza), táto skutočnosť nemôže spôsobiť to, že súd formalistickým postupom odoprie ochranu spotrebiteľovi. V čase uzatvárania Zmluvy o úvere č. 500400005 zo dňa 23.07.2009, platná právna úprava výslovne zakazovala v súvislosti s poskytnutím úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby splniť dlh zmenkou alebo šekom. Podľa § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch mohol veriteľ prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa) vo výške maximálne 30 % istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Žalovaný na základe spotrebiteľskej zmluvy získal úver vo výške 450,- Eur, pričom vlastná zmenka bola vystavená na sumu 874,13 Eur, čo predstavuje 194,25 % výšky poskytnutého úveru a navyše zmenka bola vystavená aj na zmenkové úroky vo výške 0,25 % denne, čo predstavuje 91,25 % ročne. Žalovaný pritom žalobcovi už zaplatil po predložení zmenky čiastku 843,- Eur, čo predstavuje 187,33 % poskytnutého úveru. Povinnosť súdu zabezpečiť, aby neboli spotrebiteľia viazaní ustanoveniami, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach v ich neprospech, musí mať prednosť pred takým výkladom práva, ktorý by mohol obchádzať spotrebiteľskú právnu úpravu. Súd je povolaný predovšetkým zákonom ustanoveným spôsobom poskytovať ochranu práv. Vzhľadom k tomu, že spotrebiteľské právne predpisy vyslovne zakazujú zabezpečenie nárokov zo spotrebiteľskej zmluvy zmenkou a žalobca sa domáha práve nároku, ktorý je v rozpore so zákonom, okresný súd aj z tohto dôvodu vyhodnotil návrh ako nedôvodný. Žalobca v konaní nebol úspešný a žalovaný, ktorý mal v konaní úspech, si trovy nevyčísľil a ku dňu vyhlásenia rozsudku zo spisu žiadne ani nevyplývali. Okresný súd preto rozhodol o náhrade trov tak, ako je to uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, v písomnom podaní jeho právneho zástupcu (č.l. 22-27 spisu), a to z dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm. a), b), f) OSP. Uviedol, že napadnuté rozhodnutie je prekvapivým rozhodnutím, čo predstavuje odňatie možnosti konať pred súdom. Prekvapivosť napadnutého rozhodnutia vyplýva zo skutočnosti, že žalovaný uplatnený nárok nepoprel, no napriek tomu okresný súd uplatnený nárok zamietol, ale najmä vyplýva z rozporu napadnutého rozhodnutia s konštantnou judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, na ktorú žalobca poukázal v odvolaní a ktorá má byť prvostupňovému súdu známa. Pokiaľ prvostupňový súd dospel k záveru, že zmenka je neplatná pre neurčitý údaj splatnosti, že neurčitosť splatnosti má vyplývať z údajného rozporu medzi na zmenke napísaným údajom „zaplatím za túto zmenku pri predložení“ a údajom „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“, tak žalobca uviedol, že v zmysle čl. I.

§ 33 ZZŠ môže byť splatnosť zmenky určená len štyrmi spôsobmi predpokladanými zákonom, inak je zmenka ničotná (neplatná). Jedným zo spôsobov splatnosti zmenky je splatnosť na videnie (ide o tzv. vistazmenku). Zákon explicitne neudáva, akým spôsobom sa má doložka uviesť. Spôsob uvádzania doložiek splatnosti bol zaužívaný v zmenkovej doktríne už desaťročia, pričom rozhodujúca je doktrína a judikatúra po roku 1930 (konanie Ženevskej konferencie), od kedy sa datuje platná právna úprava. Je zaužívané pri vistazmenkách používať na označenie údaj zročnosti údaj, najmä nasledovnými slovnými vyjadreniami: „na predloženie“, „po predložení“, „pri predložení“ „na videnie“. Takéto označenie sa uvádza v staršej, ako aj novej doktríne (napr.: Kizlink, K.-Spišiak, J.: Zmenkové právo. Bratislava 1944, s. 217. Kotásek, J.: Zákon směnečný a šekový. Praha 2012, s. 182, Kovařík, Z.: Zákon směnečný a šekový. Praha 2011, s. 130). Je nesporné, že údaj, ktorý je uvedený na predloženej zmenke ako údaj splatnosti „pri predložení“ je tradičný údaj, ktorý sa používa ako údaj splatnosti pri vistazmenke, t.j. zmenky splatnej na videnie. V zmysle čl. I § 34 ods. 1 ZZŠ zmenku splatnú na videnie je potrebné predložiť na platenie do jedného roku od dátumu vystavenia. Vystaviteľ môže lehotu na platenie predĺžiť, alebo skrátiť. Predĺženie lehoty na platenie sa na zmenke musí uviesť. Opätovne ani v tomto prípade nie je v zákone explicitne uvedené, ako sa má údaj o predĺžení, resp. skrátení lehoty splatností uviesť. Dôležité je, aby bol údaj dostatočne určitý a nevzbudzoval pochybnosti o zameniteľnosti s iným údajom. Je potrebné mať zároveň na zreteli, že zmenka predstavuje abstraktný záväzok, stelesňuje právo samé osebe, je zo zákona prevoditeľná indosamentom, a preto sa pri posudzovaní podstatných náležitostí vyžadujú prísnejšie kritériá (tzv. rigor cambialis), tzv. formálna zmenková prísnosť. Vychádzajúc zo zásady rigor cambialis mali by byť náležitosti na zmenke uvedené tak určito, aby nezávislá priemerne vyspelá tretia osoba, ktorá zmenku nikdy predtým nevidela, mohla posúdiť pri čítaní jej textu, či ide o zmenku, ktorá má riadne uvedené všetky náležitosti (t.j. najmä kto, komu, koľko, kedy a kde má platiť). V tejto veci je na zmenke uvedené „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Pri jazykovom výklade uvedeného je celkom zrejmý význam slova „na platenie“, „predložiť“. Otázkou je, čo znamená slovné spojenie „v lehote 4 rokov od vystavenia“. Predložka „v“ podľa synonymického slovenského slovníka vyjadruje aj časové okolnosti a jej synonymom je spojka „počas“. Podstatné meno „lehotá“ podľa synonymického slovenského slovníka znamená „obdobie“ ako určitý časový úsek. Na základe uvedených výkladových pravidiel slovenského jazyka je možné vyvodiť, že zmenka má byť predložená počas obdobia štyroch rokov od vystavenia. To znamená, že uvedený údaj vymedzuje časový úsek od kedy (od vystavenia) do kedy (uplynutím štyroch rokov od vystavenia) má byť zmenka predložená na platenie. Uvedený posudzovaný údaj teda logicky zodpovedá účelu vymedzenia lehoty na predloženie vistazmenky na platenie v súlade s čl. I § 34 ods. 1 ZZŠ, v zmysle ktorého môže byť jednoročné obdobie, počas ktorého má byť zmenka predložená na platenie predĺžené, čo sa stalo aj v tomto prípade tým, že obdobie bolo predĺžené na štyri roky. Nie je možné sa stotožniť so záverom, že v údají predlžujúcom lehotu na platenie by mala byť ešte uvedená predložka „do“, a to tak, že údaj by mal znieť „na platenie predložiť v lehote do 4 rokov od vystavenia“. Uvedené nemá žiadnu oporu v jazykovom výklade a význame obsahu slov aj bez uvedenia predložky „do“ ako bolo analyzované vyššie. Je potrebné mať na zreteli, že určité slovné výrazy, aby mali totožný charakter je možné vyjadriť aj inou slovnou kombináciou bez toho, že by sa zmenil ich význam. Zároveň je potrebné zdôrazniť, že v zmenkovom práve sa pri výklade síce aplikuje princíp „rigor cambialis“, ktorý znamená zmenkovú prísnosť po formálnej stránke z hľadiska obsahu, zmenky. Formálny prístup však nie je totožný s formalizmom, ktorý nemá oporu ani v zmenkovom práve. Na základe uvedeného údaj „Zaplatím za túto zmenku pri predložení“ si navzájom nekonkurujú s údajom „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“, pretože ide o dva rozličné údaje s dvomi rozdielnymi vyznaniami z pohľadu zmenkového, t.j. nejde o vnútorný rozpor zmenky. Prvý z nich určuje údaj zročnosti zmenky, t.j. podľa neho zmenku charakterizujeme o aký typ ide z hľadiska zročnosti (v tomto prípade vistazmenka), druhý z nich určuje obdobie, v rámci ktorého môže byť zmenka predložená na platenie. Pokiaľ ide o argument, že Najvyšší súd SR mal v rozsudku zo dňa 26.01.2011, sp.zn. 1 Obdo 59/2010, uviesť, že zmenka je neplatná, ak sú na nej uvedené dve rozdielne údaje splatnosti, a to „na videnie“ a „do dvoch rokov od vystavenia“, tak žalobca súhlasil, že nie je prípustné, aby v zmysle čl. I § 33 ZZŠ boli v jednej a tej istej listine (zmenke) uvedené dva rozdielne údaje splatnosti, pretože tieto by robili listinu vnútorne rozpornou, čo má za následok jej ničotnosť (neplatnosť). Z odôvodnenia súdeného prípadu najvyšším súdom pri uvedení konštatácie Krajského súdu v Nitre ako odvolacieho súdu (s. 3 rozsudku) skôr vyplýva (aj keď nie je presne popísaný celý text zmenky), že na listine boli uvedené dva rozdielne údaje splatnosti, a to „splatná na videnie“, t.j. ide o vistazmenku a zároveň „splatná do dvoch rokov od vystavenia“, t.j. ide o datozmenku. Ak tieto údaje boli uvedené takto, potom je pravdou, že text je na listine vnútorne rozporný a Krajský súd v Nitre ako súd odvolací správne skonštatoval, že zmenka je ničotná (neplatná). Nad rámec uvedeného žalobca poznamenal, že Najvyšší súd SR ako súd dovolací sa touto otázkou v odôvodnení rozhodnutia vôbec nezaoberal. V

danom prípade sa však o takúto skutkovú situáciu nejedná; v posudzovanom prípade je uvedený údaj splatnosti: „na videnie“, avšak iný údaj: „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“ nie je ďalší údaj splatnosti v zmysle čl. I § 33 ods. 1 ZZŠ, ale ide o údaj predĺženia lehoty na predloženie zmenky na platenie v zmysle čl. I § 34 ods. 1 ZZŠ, čo jednoznačne vyplýva z jazykového textu „na platenie predložiť...“. Z toho dôvodu nie je možné argumentovať citovaným judikátom Najvyššieho súdu SR, pretože ide o skutkovo inú situáciu a navyše sa dovolací súd týmto problémom ani nezaoberal. Záver okresného súdu je teda podľa žalobcu nesprávny a vyplýva z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalobca ďalej namietal, že nemá vedomosť o iných vzťahoch medzi pôvodným vlastníkom zmenky a jej vystaviteľom. Žalobca je vlastníkom cenného papiera, ktorý nadobudol na základe indosamentu. Žiadne iné informácie, či dokumenty k zmenke nemá a v zmysle platného právneho poriadku ich ani nepotrebuje mať na to, aby mohol uplatňovať práva s týmto cenným papierom spojené. V tejto súvislosti poukázal na konštantnú judikatúru českých a slovenských súdov, podľa ktorého je zmenka samostatným, abstraktným záväzkom neakcesorickej povahy. Nie je možné ju spájať, či podmieňovať inými okolnosťami, než sú na zmenke uvedené. Prvostupňový súd sa aplikáciou príslušných ustanovení o zmenke, upravených v zákone č. 191/1950 Zb. nezaoberal a ignoroval predmet sporu. Žalobca zdôraznil, že predmetom konania je výlučne zmenka a nie iný záväzkový právny vzťah. Okresný súd však vec posudzoval a rozhodol, ako by išlo o bežný zmluvný záväzok, čo predstavuje nesprávne právne posúdenie veci. Prvostupňový súd sa uspokojil s konštatovaním, že je oprávnený v každom štádiu konania a v každom druhu konania skúmať z úradnej povinnosti, či sa nejedná v danej veci o spotrebiteľský vzťah. Odvolateľ nesúhlasil s tým, že okresný súd je oprávnený z úradnej povinnosti skúmať, či ide o vzťah spotrebiteľský. Vzhľadom k tomu, že okresný súd neuviedol žiadne konkrétne argumenty, jeho rozhodnutie považoval za nepreskúmateľné a v rozpore s ust. § 157 ods. 2 O.s.p. Žalobca zdôraznil, že skutočnosti o existencii iného vzťahu medzi pôvodným majiteľom zmenky a žalovaným netvrdil, a teda nebol nositeľom dôkazného bremena. Okresný súd si sám vytvoril pochybnosť o tom, že by medzi predchádzajúcim majiteľom zmenky a žalovaným mohol existovať iný, navyše celkom samostatný záväzkový vzťah, než aký je predmetom súdneho konania. V tejto súvislosti poukázal na to, že súd môže v sporovom konaní rozhodnutie zakladať len na takých tvrdeniach, ktoré sú produkované účastníkmi konania, a nie na tvrdeniach, ktorých pôvod nachádza v iných konaniach. Žalobca poukázal na to, že prvostupňový súd ignoroval ust. § 17 zákona č. 191/1950 Zb., z ktorého jednoznačne vyplýva, že žalovaný vo všeobecnosti nie je oprávnený vznášať tzv. kauzálne námietky voči majiteľovi zmenky, ktoré vyplývajú z jeho vzťahov s pôvodným majiteľom zmenky. Keďže tak v sporovom konaní nemôže činiť žalovaný, tým menej tak môže činiť sám súd. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Obo 3/2008 zo dňa 22. októbra 2008, z ktorého rozhodnutia vyplýva, že za určitých okolností je síce prípustné uplatňovať tzv. kauzálne námietky voči žalobcovi, avšak námietka musí byť vznesená zo strany žalovaného a predovšetkým žalovaný nesie dôkazné bremeno na preukázaní svojich tvrdení. V danom prípade okresný súd porušil poučovaciu povinnosť podľa ust. § 5 ods. 1 O.s.p. Žalobca ďalej poukázal na to, že predpokladom vydania rozsudku v tomto konaní bolo výlučne predloženie originálu zmenky ako listinného cenného papiera. Žalovaný mohol na základe čl. 5 ods. 3 a ods. 6 Nariadenia vzniesť námietky voči zmenke, a ak tak neurobil, musia byť akékoľvek iné námietky odmietnuté, a to už z dôvodu uplatnenia koncentračnej zásady konštruovanej Nariadením. Voči forme a obsahu zmenky zo strany žalovaného žiadnych námietok nebolo, a preto neexistovala okolnosť odôvodňujúca vykonanie ďalších dôkazov nevyhnutných pre rozhodnutie vo veci, v ktorej súvislosti poukázal na znenie ust. § 120 ods. 1 O.s.p. Podľa žalobcu v danej veci okresný súd mohol a mal rozhodnúť o práve na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva len z predloženej zmenky. Prvostupňový súd pri vydávaní rozhodnutia vychádzal zo skutočností, že žalovaný so spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o. uzatvoril zmluvu o úvere, ďalej že zmenka, ktorá je predmetom tohto konania, je zabezpečovacou zmenkou, že žalovaný uzatvoril zmluvu o úvere ako spotrebiteľ. Tieto údaje nesporné skutočnosti však neboli tvrdením ani jedného z účastníkov konania, a preto nie je možné, aby okresný súd dospel k záveru o ich nespornosti. V tejto súvislosti poukázal na judikatúru Najvyššieho súdu Českej republiky. Zvýraznil, že zmenkový záväzok je záväzkom priamym, bezpodmienečným, nesporným, abstraktným a samostatným a je celkom nezávislý aj od zabezpečovanej pohľadávky. Žalobca mal za to, že súd nemôže od žalobcu požadovať preukázanie vzťahu medzi pôvodným majiteľom zmenky a žalovaným, pretože ide o celkom odlišný právny vzťah, než aký je predmetom súdneho konania. V tejto súvislosti poukázal i na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 10Co/79/2013 zo dňa 05.09.2013, uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 43CoZm/10/2013 zo dňa 21.11.2013. Žalobca namietal, že okresný súd zmaril konanie ako také, a to porušením Nariadenia, keď vôbec neumožnil viesť kontradiktórny spor, čoho dôsledkom došlo aj k porušeniu práva žalobcu na prístup k súdu. Navrhol napadnutý rozsudok zmeniť a návrhu vyhovieť.

K doručenému odvolaniu žalobcu sa žalovaný písomne nevyjadril.

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) prejednal vec v medziach ust. § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a rozsudok okresného súdu zrušil podľa ust. § 221 ods. 1 písm. f), h) O.s.p. a podľa ust. § 221 ods. 2 O.s.p. vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, keď predmetné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku boli aplikované v zmysle čl. 19 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 zo dňa 11. júla 2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len „Nariadenie“).

V súvislosti s odvolacími dôvodmi žalobcu, obsiahnutými v písomne podanom odvolaní v danej konkrétnej veci, bolo potrebné v odvolacom konaní vychádzať z toho, čo bolo konštatované okresným súdom v napadnutom rozhodnutí a s ktorým postupom a záverom okresného súdu nesúhlasil žalobca, čo vyjadril jednotlivými odvolacími dôvodmi.

Primárne k tejto právnej veci je nevyhnutné poukázať na Nariadenie, ktoré rieši spôsob konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu a ktoré by malo zjednodušiť a zrýchliť konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu v cezhraničných sporoch a zároveň znížiť náklady. Okrem účelu a zmyslu uvedeného Nariadenia a skutočnosti, že žalobca uplatnil pohľadávku práve v zmysle čl. 4 ods. 1 Nariadenia vyplnením vzorového tlačiva „A“, doručeného Okresnému súdu Liptovský Mikuláš dňa 17.04.2014, bolo súčasne potrebné prihliadnúť aj zo strany odvolacieho súdu na charakter uplatnenej pohľadávky a opis dôkazov, ktoré túto uplatnenú pohľadávku podporujú. Z údajov obsiahnutých na vzorovom tlačive „A“ a opisu dôkazov bolo zrejmé, že žalobca uplatnil pohľadávku zo zmenky ako indosatár, ktorý nadobudol všetky práva zo zmenky, ktorú vystavil žalovaný, dňa 23.07.2009 na zmenkovú sumu 874,13 Eur so záväzkom úhrady zmenkového úroku vo výške 0,25% denne od 04. apríla 2010. Vo vzorovom tlačive „A“ na uplatnenie pohľadávky podľa Nariadenia pod bodom 8.1 pri údajoch o uplatnenej pohľadávke žalobca ďalej uviedol, že indosovaná zmenka je vistazmenkou opatrenou doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Zmenka bola vystavená dňa 23. júla 2009 na sumu 874,13 Eur, pričom do nej bol zahrnutý aj záväzok žalovaného zaplatiť za túto zmenku pri predložení na rad zmenkového veriteľa zmenkovú sumu spolu s 0,25% denným úrokom od 4. apríla 2010. Keďže na zmenkovú sumu žalovaný uhradil 843,- Eur a na úroky 0,00 Eur, navrhol žalobca podľa čl. 7 Nariadenia vydať rozsudok, ktorým sa žalovanému uloží, aby do troch dní od doručenia rozsudku zaplatil žalobcovi zmenkovú sumu vo výške 31,13 Eur, zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne zo sumy 874,13 Eur od 04.04.2010 do 02.09.2010, čo predstavuje sumu 332,17 Eur, zo sumy 824,13 Eur od 03.09.2010 do 28.09.2010, čo predstavuje sumu 53,57 Eur, zo sumy 794,13 Eur od 29.09.2010 do 05.12.2010, čo predstavuje sumu 135,-Eur, zo sumy 744,13 Eur od 06.12.2010 do 13.01.2011, čo predstavuje sumu 72,55 Eur, zo sumy 444,13 Eur od 14.01.2011 do 21.02.2011, čo predstavuje sumu 43,30 Eur, zo sumy 404,13 Eur od 22.02.2011 do 17.04.2011, čo predstavuje sumu 55,57 Eur, zo sumy 384,13 eur od 18.04.2011 do 19.05.2012, čo predstavuje sumu 382,21 Eur, zo sumy 364,13 Eur od 20.05.2012 do 16.09.2012, čo predstavuje sumu 109,24 Eur, zo sumy 278,13 Eur od 17.09.2012 do 08.11.2012, čo predstavuje sumu 36,85 Eur, zo sumy 191,13 Eur od 09.11.2012 do 28.02.2013, čo predstavuje sumu 53,52 Eur, zo sumy 181,13 Eur od 01.03.2013 do 29.07.2013, čo predstavuje sumu 68,38 Eur, zo sumy 131,13 Eur od 30.07.2013 do 16.10.2013, čo predstavuje sumu 25,90 Eur, zo sumy 31,13 Eur od 17.10.2013 do zaplatenia, úroku vo výške 6 % ročne zo zmenkovej sumy 874,13 Eur od 08.07.2010 do 02.09.2010, čo predstavuje sumu 8,33 Eur, zo sumy 824,13 Eur od 03.09.2010 do 28.09.2010, čo predstavuje sumu 3,52 Eur, zo sumy 794,13 Eur od 29.09.2010 do 05.12.2010, čo predstavuje sumu 8,88 Eur, zo sumy 744,13 Eur od 06.12.2010 do 31.01.2011, čo predstavuje sumu 4,77 Eur, zo sumy 444,13 Eur od 14.01.2011 do 21.02.2011, čo predstavuje sumu 2,85 Eur, zo sumy 404,13 Eur od 22.02.2011 do 17.04.2011, čo predstavuje sumu 3,65 Eur, zo sumy 384,- Eur od 18.04.2011 do 19.05.2012, čo predstavuje sumu 25,13 Eur, zo sumy 364,13 Eur od 20.05.2012 do 16.09.2012, čo predstavuje sumu 7,18 Eur, zo sumy 278,13 Eur od 17.09.2012 do 08.11.2012, čo predstavuje sumu 2,42 Eur, zo sumy 191,13 Eur od 09.11.2012 do 28.02.2013, čo predstavuje sumu 3,52 Eur, zo sumy 181,13 Eur od 01.03.2013 do 29.07.2013, čo predstavuje sumu 4,50 Eur, zo sumy 131,13 Eur od 30.07.2013 do 16.10.2013, čo predstavuje sumu 1,70 Eur, zo sumy 31,13 Eur od 17.10.2013 do zaplatenia, zmenkovej odmeny vo výške 1/3 % zmenkovej sumy, teda 2,91 Eur, trov konania v časti zaplateného súdneho poplatku 16,50 Eur a v časti trov právneho zastúpenia 59,14 Eur s DPH. Poukázal na to, že žalobca, ako indosatár, je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavil žalovaný dňa 23.07.2009 na zmenkovú sumu 874,13 Eur, pričom sa zaviazal aj k úhrade zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne od 04.04.2010. Indosovaná zmenka

je vistazmenkou opatrenou doložkou "na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia". Indosant predložil zmenku k zaplateniu, pričom vystaviteľ doposiaľ zaplatil 843,- Eur, z čoho na zmenkovú sumu uhradil 843,- Eur a na úroky 0,00 Eur. Keďže zmenková istina je opatrená doložkou "bez protestu", indosant nenechal skutočnosť predloženia zmenky na platenie zistiť verejnou listinou. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti žalobca žiadal, aby súd podľa čl. 7 Nariadenia vydal rozsudok, ktorým uloží žalovanému, aby do 3 dní od doručenia rozsudku zaplatil zmenkovú sumu 31,13 Eur a vyššie označené zmenkové úroky vo výške 0,25 % denne a úroky 6 % ročne. Žalovaný sa postupom podľa čl. 5 ods. 2 a 3 Nariadenia k návrhu na začatie konania nevyjadril.

V súvislosti s posúdením odvolacích dôvodov žalobcu a vyhodnotením postupu a záverov okresného súdu bolo nevyhnutné zo strany krajského súdu uviesť citáciu nižšie uvedených rozhodných ustanovení Nariadenia a s ohľadom na charakter uplatnenej pohľadávky, ako zmenkovej pohľadávky, uviesť citáciu rozhodných ustanovení zákona č. 191/1950 Zb.

Podľa čl. 5 ods. 1 Nariadenia, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu je písomné. Súd alebo tribunál nariadi ústne pojednávanie, ak to považuje za potrebné alebo ak o to požiadajú niektorá zo strán. Súd alebo tribunál môže takúto žiadosť odmietnuť, ak sa domnieva, že vzhľadom na okolnosti prípadu ústne pojednávanie zjavne nie je potrebné pre spravodlivé vedenie konania. Dôvody odmietnutia sa uvedú písomne. Iba proti rozhodnutiu súdu alebo tribunálu o odmietnutí takejto žiadosti nemožno samostatne podať opravný prostriedok.

Podľa čl. 5 ods. 2 Nariadenia, po doručení správne vyplneného tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky súd alebo tribunál vyplní časť I vzorového tlačiva C na odpoveď, ako je uvedené v prílohe III. Kópia tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky a v prípade potreby podporných dokumentov spolu s vyplneným tlačivom na odpoveď sa doručí odporcovi v súlade s článkom 13. Tieto dokumenty sa odošlú do 14 dní od doručenia správne vyplneného tlačiva na uplatnenie pohľadávky.

Podľa čl. 5 ods. 3 Nariadenia, odporca odpovie do 30 dní po doručení tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky a tlačiva na odpoveď tak, že vyplní časť II vzorového tlačiva C na odpoveď, pričom v prípade potreby poskytne všetky príslušné podporné dokumenty, a zašle ho späť súdu alebo tribunálu, alebo akýmkoľvek iným vhodným spôsobom, pri ktorom nepoužije tlačivo na odpoveď.

Podľa čl. 5 ods. 6 Nariadenia, akákoľvek protipohľadávka, ktorá sa má podať na vzorovom tlačive A, a akékoľvek príslušné podporné dokumenty sa doručia navrhovateľovi v súlade s článkom 13. Tieto dokumenty sa odošlú do 14 dní od doručenia. Navrhovateľ je povinný odpovedať na akúkoľvek protipohľadávku do 30 dní odo dňa jej doručenia.

Podľa čl. 7 ods. 1 Nariadenia, do 30 dní od doručenia odpovede odporcu alebo navrhovateľa v lehotách ustanovených v článku 5 ods. 3 alebo 6 súd alebo tribunál vydá rozsudok alebo:

- a) v rámci stanovenej lehoty, ktorá nesmie presiahnuť 30 dní, si vyžiada od strán ďalšie podrobnosti týkajúce sa pohľadávky;
- b) vykoná dôkazy v súlade s článkom 9 alebo
- c) predvolá strany na pojednávanie, ktoré sa uskutoční do 30 dní od predvolania.

Podľa čl. 7 ods. 3 Nariadenia, ak sa súdu alebo tribunálu nedoručí odpoveď dotknutej strany v lehote ustanovenej v článku 5 ods. 3 alebo 6, súd alebo tribunál vydá rozsudok o pohľadávke alebo protipohľadávke.

Podľa čl. 19 Nariadenia, pokiaľ toto nariadenie neustanovuje inak, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi procesným právom členského štátu, v ktorom sa konanie vedie.

Podľa čl. I, § 5 ods. 1 zák. č. 191/1950 Zb., Zákon zmenkový a šekový v znení neskorších predpisov, vo zmenke zročnej na videnie alebo na určitý čas po videní môže vystaviteľ ustanoviť zúrokovanie zmenkovej sumy. V inej zmenke platí táto doložka za nenapísanú.

Podľa ods. 2 cit. ust. úrokovú mieru treba udať vo zmenke; ak chýba tento údaj, platí úroková doložka za nenapísanú.

Podľa ods. 3 cit. ust. úrok sa počíta od dáta vystavenia zmenky, pokiaľ nie je určený deň iný.

Podľa čl. I, § 10 cit. zák., ak nebola zmenka, ktorá bola pri vydaní neúplná, vyplnená tak, ako bolo dojednané, nemožno namietať majiteľovi zmenky, že tieto dojednania neboli dodržané, okrem ak majiteľ nadobudol zmenku zlomyseľne alebo sa pri nadobúdaní zmenky previnil hrubou nedbanlivosťou.

Podľa čl. I, § 11 ods.1 cit. zák. každú zmenku, i keď nebola vystavená na rad, možno previesť indosamentom (rubopisom).

Podľa čl. I, § 17 cit. zák., kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka.

Podľa čl. I, § 34 ods. 1 cit. zák. je zmenka na videnie zročná pri predložení. Musí byť predložená na platenie do jedného roku od dáta vystavenia. Vystaviteľ môže túto lehotu skrátiť alebo určiť lehotu dlhšiu. Indosanti môžu tieto lehoty skrátiť.

Podľa čl. I, § 48 ods.1 cit. zák. majiteľ môže postihom žiadať:

1. zmenkovú sumu, pokiaľ nebola zmenka prijatá alebo zaplatená, s úrokmi, ak boli dojednané;
2. šesťpercentné úroky odo dňa zročnosti;
3. trovy protestu a podaných správ, ako aj ostatné trovy;
4. odmenu vo výške jednej tretiny percenta zmenkovej sumy alebo v menšej dohodnutej výške.

Podľa čl. I, § 75 cit. zák., vlastná zmenka obsahuje:

1. označenie, že ide o zmenku, pojaté do vlastného textu listiny a vyjadrené v jazyku, v ktorom je táto listina spísaná;
2. bezpodmienečný sľub zaplatiť určitú peňažnú sumu;
3. údaj zročnosti;
4. údaj miesta, kde sa má platiť;
5. meno toho, komu alebo na rad koho sa má platiť;
6. dátum a miesto vystavenia zmenky;
7. podpis vystaviteľa.

Podľa § 495 Občianskeho zákonníka, platnosti záväzku nebráni, ak nie je vyjadrený dôvod, na základe ktorého je dlžník povinný plniť. Veriteľ je však povinný preukázať dôvod záväzku, s výnimkou cenných papierov hromadne vydaných alebo iných cenných papierov, pre ktoré je zákonom ustanovené, že veriteľ túto povinnosť nemá.

Podľa § 120 ods. 1 O.s.p., účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci.

Podľa názoru odvolacieho súdu žalobca v súlade s čl. 4 ods. 1 Nariadenia začal konanie vyplnením vzorového tlačiva „A“, jeho podaním na príslušný súd a podľa Nariadenia v čl. 8 ods. 8.1 uviedol údaje o uplatnenej pohľadávke a opísal dôkazy, ktoré podporujú uplatnenú pohľadávku, a to zmenku vystavenú žalovaným, ktorá v origináli ako dôkaz bola doložená. Z tejto zmenky vyplývalo, že ju vystavil žalovaný dňa 23. júla 2009 v Liptovskom Mikuláši na zmenkovú sumu 874,- Eur s bezpodmienečným sľubom zaplatiť za túto zmenku pri predložení na rad: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., IČO: 35 807 598, Pribinova 25, 811 09 Bratislava, sumu 874,- Eur, zmenkový úrok 0,25 % denne od 4. apríla 2010, splatné: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava „bez protestu“, „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Žalovaný bol uvedený ako vystaviteľ menom, priezviskom, trvalým bydliskom, rodným číslom, pod ktorými identifikačnými údajmi sa nachádzal podpis vystaviteľa zmenky. Zmenka bola indosovaná na žalobcu, čo vyplynulo z údaju umiestneného na rube zmenky. Bolo nepochybné, že žalobca podľa Nariadenia a podľa údajov o pohľadávke uvedených v čl. 8 bodu 8.1 vyplneného vzorového tlačiva A, uplatnil proti žalovanému zmenkovú pohľadávku. Pohľadávka vyplývala zo žalobcom predloženej zmenky vystavenej žalovaným.

Odvolací súd uvádza, že zmenka je cenným papierom vydaným v zákonom stanovenej forme, ktorým sa zmenkový dlžník zaväzuje majiteľovi zmenky zaplatiť v mieste a čase uvedenom v zmenke, čiastku v nej určenú. Ide o záväzok, ktorý je priamy, bezpodmienečný, nesporný a abstraktný. Abstraktnosť záväzku

zo zmenky má ten dôsledok, že zákon neviaže vznik zmenkových nárokov na žiadne iné okolnosti, než na splnenie formalít, ktoré predpisuje. Záväzok zo zmenky nie je viazaný na iné dôvody vzniku zmenky. Ak žalobca uplatňuje svoju pohľadávku len na základe vystavenej zmenky, tak majiteľ takejto zmenky nemusí pri jej predložení na zaplatenie a ani neskôr pri jej vymáhaní poukazovať na nič iné, len to, že je vlastníkom zmenky. Nemá dôkaznú povinnosť preukazovať, že mu povinný zo zmenky skutočne dlží zmenkovú sumu. Ak je zmenka platná, tak je dostatočným dôkazom pre vznik uplatneného nároku z nej vyplývajúceho a potom je výlučne na dlžníkovi zo zmenky, aby tento v rámci prípadného súdneho konania vzniesol svoje námietky a v súdnom konaní ich aj preukázal. Abstraktnosť zmenkového záväzku znamená aj jeho nezávislosť, samostatnosť, keďže zmenkový záväzok existuje nezávisle na dôvode jeho vzniku. Zmenkový záväzok je tak nezávislý na kauzálnych záväzkoch. V prípade vystavenia zabezpečovacej zmenky existujú vedľa seba dva záväzky, a to záväzok kauzálny (pôvodný) a popri ňom záväzok zmenkový. S abstraktnosťou zmenkového záväzku počíta priamo citované ust. § 495 Občianskeho zákonníka. Ďalším charakteristickým znakom záväzku vyplývajúceho zo zmenky je jeho nespornosť. Táto je daná tým, že majiteľ zmenky nemusí pri predkladaní zmenky na zaplatenie ani neskôr pri jej vymáhaní preukazovať nič iné, len to, že je vlastníkom zmenky. Nemá dôkaznú povinnosť preukazovať, že mu povinný zo zmenky skutočne dlží zmenkovú sumu. Zmenka samotná, pokiaľ je platná, je dostatočným dôvodom pre vznik nároku na čiastku v nej uvedení a je výlučne na dlžníkovi zo zmenky, aby tento v rámci prípadného súdneho konania vzniesol svoje námietky a tieto v súdnom konaní aj preukázal. Zmenkový záväzok je tiež záväzkom samostatným, ktorý existuje nezávisle na hospodárskom dôvode jeho vzniku. Zmenkový záväzok nemá pôvod v predchádzajúcich kauzálnych pohľadávkach, tie len vytvárajú potrebu založenia zmenkových záväzkov. Účelom zabezpečovacej zmenky je, aby v prípade omeškania s plnením záväzku všeobecno-právnej povahy bolo zabezpečené plnenie práve zo zmenky, avšak aj záväzok z takejto zabezpečovacej zmenky má povahu abstraktnú a nespornú.

V konečnom dôsledku žalobca pri vyplnení vzorového tlačiva „A“ a v zmysle čl. 8 bodu 8.1 pri údajoch o uplatnenej pohľadávke ani nepoužil argumentáciu, že pohľadávka zo zmenky je pohľadávka zo zabezpečovacej zmenky, ani tvrdenia o úverovom vzťahu.

Na základe vyššie uvedeného zhodnotenia preto za daného stavu žalobcovi na uplatnenie pohľadávky v zmysle Nariadenia postačovalo predloženie zmenky a opis rozhodujúcich skutočností, ktoré osobitne boli vyjadrené v čl. 8 bod 8.1 údajov o pohľadávke vyplneného vzorového tlačiva A.

Následne okresný súd podľa Nariadenia doručil žalovanému tlačivo „C“ na odpoveď v zmysle čl. 5 ods. 2 a 3 Nariadenia, spolu s návrhom a prílohami. Žalovaný po doručení tlačiva „C“ dňa 20.05.2014 podľa doručky na čl. 12 spisu, a to tlačiva na odpoveď, sa nevyjadril. Žiadne iné námietky z tlačiva na odpoveď „C“ nevyplývali.

Okresný súd vzhľadom na znenie vyššie citovaných ustanovení Nariadenia mal primárne postupovať podľa čl. 7 ods. 3 Nariadenia a vydať rozsudok o uplatnenej pohľadávke žalobcu, vzhľadom k absencii vyjadrenia sa žalovaného. Keďže žalovaný neuplatnil relevantné námietky voči uplatnenému nároku žalobcu na zaplatenie zmenkovej pohľadávky, a to v Nariadení stanovenej lehote, okresný súd nemal vytvorený priestor pre zaobranie sa povahou zmenky, vzťahom medzi predchádzajúcim majiteľom zmenky a žalovaným, keď vyslovil, že zmenka vystavená žalovaným mala povahu zabezpečovacej zmenky, ktorú skutočnosť preukazuje údaj na zmenke, a to uvedenie čísla zmluvy. Ak však žalovaný v Nariadení stanovenej lehote nevzniesol žiadne relevantné námietky, mal okresný súd podľa Nariadenia vychádzať z uplatneného nároku zo zmenky a vo veci rozhodnúť. Bolo potrebné vychádzať z čl. 9 Nariadenia, podľa ktorého súd je povinný určiť spôsob a rozsah vykonania dôkazov potrebných na rozhodnutie, avšak podľa pravidiel, ktoré sa vzťahujú na prípustnosť dôkazov. Zo spisového materiálu a ani z odôvodnenia napadnutého rozsudku však nebolo zrejmé, akým spôsobom okresný súd určil spôsob a rozsah vykonávania dôkazov s odkazom na úpravu obsiahnutú v Nariadení a absenciu odpovede žalovaného vo väzbe na koncentračnú zásadu.

Krajský súd s poukazom na závery vyjadrené v Náleze Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 499/2012, a to predovšetkým na tie závery, ktoré je potrebné v praxi všeobecných súdov prijať ako všeobecne uplatniteľné, pokiaľ ide o zaujatie stanoviska ku kontradiktórnosti súdneho procesu, k pojmu dokazovanie, k pojmu súdna (právna) vec a prejednanie veci v prítomnosti účastníka konania, dospel k názoru, že okresný súd mal posudzovať práva zo zmenky. Účelom práva účastníka

konania je vyjadriť sa k vykonaným dôkazom, a tým ovplyvniť skutkové zistenia, na ktorých súd zakladá svoje rozhodnutie, keďže skutkové zistenia sú to, čo je účastníkovi nepochybne známejšie ako súdu. Aktivita účastníka pri využívaní tohto práva je v podstatnej miere závislá práve od miery presvedčivosti vykonaných dôkazov, skutkových zistení, ktorých vyvodenie z nich možno očakávať, a miery presvedčenia súdu o vplyve týchto zistení na unesenie dôkazného bremena daného účastníka. Okresný súd dospel z listinných dôkazov, ktoré vykonal bez návrhu účastníka konania, k inému skutkovému stavu, na ktorom založil svoj právny záver o nedôvodnosti pohľadávky žalobcu. Žalobca vo vzťahu k týmto zisteniam okresného súdu nemohol splniť svoju povinnosť tvrdenia a ani dôkaznú povinnosť a nemal možnosť reagovať na posúdenie nároku, ktorý žalobca uplatnil zo zmenky, okresným súdom ako nároku vyplývajúceho zo spotrebiteľského vzťahu založeného zmluvou o úvere.

Podľa článku I, § 34 ods. 1 zák. č. 191/1950 Zb., je zmenka na videnie zročná pri predložení. Musí byť predložená na platenie do jedného roka od dáta vystavenia. Vystaviteľ môže túto lehotu skrátiť alebo určiť lehotu dlhšiu. Indosanti môžu tieto lehoty skrátiť.

Zmenka vlastná predstavuje záväzok vystaviteľa zmenky vyplatiť pri splatnosti zmenky v mieste v zmenke určenom zmenkovú sumu riadnemu majiteľovi zmenky.

K samotnej žalobcom predloženej zmenkovej listine je podľa odvolacieho súdu potrebné uviesť, že v tomto prípade ide o zmenku vystavenú na videnie, teda o tzv. vistazmenku podľa ust. § 33 ods. 1 zák. č. 191/1950 Zb. Táto skutočnosť vyplýva z textu zmenkového vyhlásenia žalovaného, ktorý sa zaviazal zmenkovú sumu zaplatiť pri predložení. Aj keď vyššie citované ust. § 34 ods. 1 zák. č. 191/1950 Zb. upravuje povinnosť predložiť zmenku na platenie do jedného roka od dátumu vystavenia, môže ten, kto zmenku vystavil, túto lehotu skrátiť alebo určiť dlhšiu lehotu. Lehota, ktorá je uvedená na zmenke plynie od dátumu, kedy bolo možné najskôr zmenku predložiť na platenie, a nie tak, ako je to bežné, od dátumu vystavenia uvedeného na zmenke – § 77 ods. 1 zák. č. 191/1950 Zb. V tomto prípade žalovaný v zmenkovom vyhlásení podľa ust. § 34 ods. 1 zák. č. 191/1950 Zb. určil dlhšiu lehotu na predloženie vistazmenky, a to v dĺžke 4 rokov od vystavenia. Zmenka tak obsahuje jednoznačný údaj o tom, že sa jedná o vistazmenku, ktorú oprávnený majiteľ zmenky môže predložiť na platenie do 4 rokov odo dňa jej vystavenia. Zmenka okrem toho obsahuje všetky náležitosti požadované zák. č. 191/1950 Zb. na platnú vlastnú zmenku. Zo zmenky je zrejmé, že v texte obsahuje označenie, že sa jedná o zmenku, obsahuje bezpodmienečný sľub vystaviteľa uvedenú peňažnú sumu zaplatiť, obsahuje údaj miesta, kde sa má platiť, obsahuje meno toho, komu alebo na rad koho sa má platiť a obsahuje tiež dátum a miesto vystavenia zmenky a podpis vystaviteľa. Z takto vystavenej zmenkovej listiny vznikol žalovanému záväzok voči majiteľovi zmenky zaplatiť zmenkovú sumu s príslušenstvom. Vistazmenka je pritom v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení zmenkou, ktorá je splatná dňom jej predloženia.

Odvolací súd odlišne od prvostupňového súdu považoval zmenku predloženú žalobcom, z ktorej vyplýva jednoznačne doba splatnosti, pretože obsahuje údaj „zaplaťte pri predložení“ za zmenku platnú, splatnú na videnie tak, ako to vyplýva z čl. I. § 33 ods. 1 zák. č. 191/1950 Zb. Splatnosť zmenky nastáva v momente jej predloženia, pričom predložiť ju bolo možné podľa čl. I. § 34 ods. 1 zák. č. 191/1950 Zb. v lehote 4 rokov od jej vystavenia a až po jej predložení v lehote 4 rokov nastáva jej splatnosť. Nestotožnil sa preto odvolací súd s vyjadreným záverom okresného súdu, že v zmenke sú uvedené dve možnosti splatnosti.

Žalobca v konaní uplatnil záväzok žalovaného zaplatiť sumu, ktorú do zmenky doplnil pôvodný majiteľ zmenky. Okresný súd okrem vyslovenej neplatnosti zmenky posudzoval žalobcom uplatnený nárok aj ako záväzok vzniknutý zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a nie ako nárok zo zmenky. Je potrebné zdôrazniť, že predmetom uplatneného nároku žalobcom nie je nárok zo spotrebiteľskej zmluvy, resp. zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ale nárok zo zmenky. Posudzovanie základného vzťahu, t.j. kauzálneho vzťahu by malo význam, pokiaľ by žalovaný ako spotrebiteľ vzniesol voči majiteľovi námietky, že k indosácii došlo na jeho škodu, alebo ak by podal relevantné kauzálne námietky týkajúce sa úverovej zmluvy, prípadne zmenky v Nariadením určenej lehote, čo by však v konaní musel zároveň preukázať. Okresný súd napriek tomu, že predmetom uplatneného nároku je nárok zo zmenky, z vykonaného dokazovania konštatoval záver o spotrebiteľskom charaktere zmluvy o úvere uzavretej medzi žalovaným a spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o. Ak žalobca uplatnil nárok titulom zaplataenia zmenkovej pohľadávky podľa predloženej zmenky, tak bol nositeľom dôkazného bremena len ohľadom tých skutkových tvrdení, na základe ktorých uplatnil svoju pohľadávku voči žalovanému. Ak žalobca

netvrdil existenciu zmluvy o úvere, tak nebol ani nositeľom dôkazného bremena na preukázanie skutočností a okolností o úvere poskytnutom žalovanému.

Vo vzťahu k inštitútu indosácie zmenky sa uvádza, že jeho využitie vyplýva z ust. § 11 zák. č. 191/1950 Zb. Samotná zmenka vystavená žalovaným umožňovala jej indosáciu, prevod práva zo zmenky indosamentom (rubopisom) na nového majiteľa zmenky, k čomu došlo a žalobca ako indosatár bol nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavil žalovaný dňa 23. júla 2009 na zmenkovú sumu 874,13 Eur. S poukazom na ust. § 17 zák. č. 191/1950 Zb. výlučne je to len žalovaný ako subjekt, ktorý je oprávnený a zároveň povinný tvrdiť na svoju obranu proti platobnej povinnosti všetky skutočnosti, ktoré považuje za významné. Žalovaný bol povinný tvrdiť a súčasne preukázať okolnosti, ktorými by spochybnil abstraktný charakter indosamentu podľa ust. § 17 zák. č. 191/1950 Zb., teda okolnosti, ktoré by preukazovali záver, že majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka. Dlžník tak musí preukázať, že nový majiteľ nadobudol zmenku nepoctivo. Takejto obrany sa však žalovaný relevantne nedovoľoval, a preto závery okresného súdu v tomto smere nemajú svoje opodstatnenie pri absencii námietok tohto druhu zo strany žalovaného. Samotný žalobca ako majiteľ zmenky je dostatočne legitímny už tým, že drží zmenku bez toho, aby musel preukazovať dôvod jej vzniku, dôvod jej prijatia, či dôvod jej indosácie a nadobudnutia. Záväzok vyplývajúci zo zmenky je záväzkom samostatným, a preto nie je závislý na pôvodnom úverovom vzťahu. Ak žalobca uplatnil nárok zo zmenky, bez ďalšieho nebolo možné rozhodovať o záväzkoch zo zmluvy, ani keď by bolo nepochybné, že s danou zmenkou súvisia. Krajský súd poukazuje na ustálenú judikatúru všeobecných súdov SR, podľa ktorej ... „z povahy zmenky ako abstraktného a nesporného záväzku vyplýva, že majiteľ zmenky nemusí pri jej predložení k zaplateniu, prípadne vymáhaniu preukazovať, že mu žalovaný zmenkovú sumu aj skutočne dlhuje“ (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Obo 3/2008). Krajský súd poukazuje tiež na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obo 21/2012, podľa ktorého ... „Pohľadávka majiteľa zmenky a povinnosť dlžníka zaplatiť zmenkovú sumu sú právne nezávislé od základného právneho pomeru, majú samostatnú právnu povahu a existenciu. Záväzok zo zmenky je teda záväzkom nesporným a žalobca ako majiteľ zmenky nemá povinnosť svoj nárok preukazovať iným spôsobom, než predložením prvopisu zmenky, ktorá, ak spĺňa formálne náležitosti, zabezpečuje svojmu majiteľovi právo na jej zaplatenie“.

Krajský súd je toho názoru, že závery okresného súdu, ktoré vychádzali z právneho vyhodnotenia základného vzťahu, posúdenie ktorého ani nebolo predmetom sporu, pretože ak žalovaný ako dlžník zo zmenky žiadne kauzálne námietky nevzniesol, nemohlo to stačiť na prelomenie základnej zásady obsiahnutej v ust. § 17 zák. č. 191/1950 Zb. Ustanovenie § 17 zák. č. 191/1950 Zb. dokazovanie ohľadom základného vzťahu pripúšťa len vtedy, ak ohľadom kauzálneho vzťahu boli podané a preukázané námietky zo strany dlžníka. Okresný súd pri posudzovaní uplatnenej pohľadávky žalobcom bol oprávnený posudzovať len to, či zmenka obsahuje všetky zákonom č. 191/1950 Zb. vyžadované náležitosti, ktoré sa musia pre jej platnosť povinne do nej uviesť. Nebol oprávnený skúmať podmienky jej vystavenia, ani jej neprípustnosť. Právna úprava zák. č. 191/1950 je prísne formálna a neumožňuje súdu bez podania námietok dlžníkom prelomiť zásadu uvedenú v ust. § 17 zák. č. 191/1950 Zb. tak, aby sa mohol súd zaoberať základným záväzkovým vzťahom, ktorý môže mať charakter vzťahu spotrebiteľského. Nespornosť a abstraktnosť zmenkových záväzkov môže prelomiť len taká skutočnosť, že sám majiteľ pri nadobúdaní zmenky nekonal poctivo a že konal na škodu dlžníka. Námietka nepoctivého nadobudnutia zmenky ďalším majiteľom na škodu dlžníka však musí byť ako relatívna námietka uplatnená dlžníkom a musí ním byť aj preukázaná.

Pokiaľ okresný súd poukázal i na § 4 ods. 6 zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch so záverom, že „spotrebiteľské právne predpisy vyslovene zakazujú zabezpečenie nárokov zo spotrebiteľskej zmluvy zmenkou a navrhovateľ sa domáha práve nároku, ktorý je v rozpore so zákonom“, tak k už vyššie uvedenému odvolací súd aj k tomuto záveru okresného súdu považuje za potrebné korigovať, že úplné vylúčenie, neprípustnosť zabezpečenia uspokojenia pohľadávky alebo splnenia záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy zmenkou alebo šekom, od 01.05.2014 stanovuje ust. § 5a zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. Uvedený zákaz však nemožno retroaktívne vyhodnocovať v súvislosti so zmenkou vystavenou 23. júla 2009. K tomuto dátumu bolo relevantné ustanovenie § 4 ods. 6 zák. č. 285/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, v zmysle ktorého bolo možné prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, avšak obmedzene, len ak išlo o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia bola maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa

zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s uvedeným veriteľ nesmel prijať a bol povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. To platilo aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky. V zmysle § 4 ods. 7 zák. č. 258/2001 Z.z., veriteľ zodpovedal za škodu vzniknutú spotrebiteľovi porušením odseku 6 veriteľom, avšak skutočnosť, že ak by aj zmenková suma vyplnená do zmluvy presahovala maximálnu zmenkovú sumu v zmysle § 4 ods. 6 cit. zákona, nemalo to bez ďalšieho za následok absolútnu neplatnosť zmluvy.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté rozhodnutie okresného súdu zrušil podľa ust. § 221 ods. 1 písm. f) a h) O.s.p. a podľa ust. § 221 ods. 2 O.s.p. vrátil vec okresnému súdu na ďalšie konanie.

Bude úlohou okresného súdu v ďalšom konaní postupovať v zmysle návrhu žalobcu, ktorý si podľa Nariadenia uplatnil ako indosatár právo na zaplatenie zmenky vystavenej žalovaným, pričom žalobca v konaní nie je povinný preukazovať existenciu žiadneho záväzkovo-právneho vzťahu a ani ďalšie skutočnosti, na základe ktorých okresný súd dospel k záveru o nedôvodnosti uplatneného nároku. Žalobca ako nadobúdateľ zmenky, ktorý nie je právnym nástupcom pôvodného majiteľa, nemá povinnosť preukazovať okolnosti týkajúce sa vzťahu medzi pôvodným majiteľom zmenky a žalovaným. Okresný súd však bude vychádzať zo stavu konania, v rámci ktorého žalovaný v Nariadení stanovenej lehote neuplatnil žiadne námietky voči uplatnenému nároku žalobcu, a preto nemohol okresný súd bez námietok skúmať a vykonávať dokazovanie ohľadom záväzkovo-právneho vzťahu, aj keby tento záväzkovo-právny vzťah mohol byť vzťahom spotrebiteľským, a to vychádzajúc z Nariadením stanovenej koncentračnej zásady. Keďže predmetom konania je výlučne nárok uplatnený žalobcom zo zmenky, bude okresný súd tento nárok posudzovať podľa zákona zmenkového a šekového, pričom žalobcom predložená zmenka, je zmenkou, ktorá má zákonom zmenkovým a šekovým vyžadované náležitosti. Odvolací súd je toho názoru, že ani dlžníkov, ktorí sú spotrebiteľmi, nie je možné vyňať z pôsobnosti ust. § 17 zákona č. 191/1950 Zb., najmä ak takíto dlžníci žiadne relevantné námietky týmto ustanovením predpokladané v konaní voči indosatárovi zmenky neuplatnili, v Nariadení stanovenej lehote. Bez relevantných námietok dlžníka, aj keď je tento spotrebiteľom, je výklad, ktorý smeruje k prelomeniu zásad stanovených v ust. § 17 zák. č. 191/1950 Zb. v nesúlade s výslovným znením tohto ustanovenia. Pokiaľ v rámci nového konania nedôjde ku kvalitatívne odlišnej zásadnej zmene skutkového a právneho stavu veci, bude okresný súd vychádzať z uvedených záverov odvolacieho súdu. Bude v konaní pred okresným súdom posúdený nielen nárok na zaplatenie zmenkovej istiny, ale aj stanovenie doby ukončenia lehoty úročenia zmenkovej sumy v súlade s obsahom ust. § 48 a § 49 čl. I. zák. č. 191/1950 Zb. Okresný súd sa v novom rozhodnutí dôsledne vyjadrí i k úroku 0,25% denne, dojednanému v zmysle čl. I § 5 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb. a jeho výšku posúdi.

Podľa ust. § 226 O.s.p., ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

Podľa ust. § 224 ods. 3 O.s.p., ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvého stupňa v novom rozhodnutí o veci.

Toto rozhodnutie odvolací súd prijal v senáte hlasovaním pomerom 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie n i e j e príпустné.